

OCTROOIRAAD

NEDERLAND

OCTROOI N°. 36026.

KLASSE 75 b. 8, (75 b. 10; 75 c. 5; 75 c. 8).

N.V. VERNIS-, VERF- EN JAPANLAKFABRIEKEN
HERMANN A. SCHREUDER & CO., te Schoonhoven.Werkwijze voor het versieren van vlakken met een patroon
in relief.Aanvraag 62667 Ned., ingediend 1 October 1932, 11 u. 25 m.;
openbaar gemaakt 15 November 1933.

De uitvinding heeft betrekking op een werkwijze van de in den titel omschreven bekende soort.

Een bekende en practisch toegepaste werkwijze tot het verfraaien van lambrizeeringen en wanden in woonvertrekken, gangen en dergelijke, bestaat daarin, dat men met een plamuurmes of met een kwast op die lambrizeeringen of wanden een pasta of dikvloeibare verf aanbrengt, waarin vervolgens door middel van een kwast of overeenkomstig werktuig een reliefteekening gemaakt wordt.

Nadat de reliefteekening is aangebracht, laat men de pastalaag drogen, waarna de hoge kanten meestal door schuren of anderszins vlak gemaakt worden. Later wordt door bestrijking met kleursel, door middel van een penseel of ook wel door glaceeren (het aanbrengen van een dunne laag verf over het geheele vlak en het afstrijken van de verf van de hoge gedeelten) of door schilderen en glaceeren het gewenschte kleureffect bereikt, terwijl tenslotte wordt geschilderd met een laag matte, halfmatte of glanzende vernis. Een dergelijke werkwijze is beschreven in het Fransche octrooischrift 684.254. In het Amerikaansche octrooischrift 1.560.941 is een werkwijze beschreven, waarbij op het te versieren vlak eerst een pasta gebracht wordt, bestaande uit loodmenie of een wit pigment en een bindmiddel en vervolgens hierop een relief wordt aangebracht. Na volkomen verharding worden de uitstekende deelen afgevijld of afgeschuurd, waarop het oppervlak beschilderd kan worden, b.v. met verschillende gekleurde lagen, van welke de bovenste op het afgeschuurde relief weer verwijderd wordt, waardoor een decoratief effect wordt verkregen.

Volgens het Fransche octrooischrift 679.406 wordt eveneens uit een pigment met een bindmiddel een pasta verkregen,

die men ter dikte van 1 à 2 mm op het te versieren vlak brengt; daarop wordt een relief aangebracht, de uitstekende deelen met schuurpapier vlak gemaakt en door glaceeren een decoratief effect verkregen.

De bezwaren van de hierboven het eerst beschreven, practisch toegepaste werkwijze zijn: o.a. het groote aantal bewerkingen, noodig om het gewenschte eindresultaat te bereiken, de noodzaak van een groot hoogteverschil van het relief om eenig effect te verkrijgen, waardoor stof en vuilophooping in de holten kan plaats hebben, het reinigen ten zeerste wordt bemoeijlikt en bij eventueele verandering reliefschilderwerk geheel moet worden verwijderd door afsteken, afbranden of anderszins, daar de groote diepten in het werk niet op de gebruikelijke manieren, b.v. door plamuren, kunnen worden gevuld.

Er is ook een werkwijze bekend, waarbij eerst een pastavormige, pigmenthoudende massa wordt aangebracht, daarin een relief wordt gemaakt en, nadat men eenigen tijd heeft laten drogen, door luchtig oppressen, pletten of afschuren de hoge deelen daarvan worden vlak gemaakt en vervolgens wordt geglaceerd. Wil men glans op de hoogere deelen van het relief aanbrengen, dan worden deze met een spirituslak ingewreven, of wordt alles in de was gezet en uitgewreven.

Een fraaier effect wordt op eenvoudiger wijze volgens de uitvinding bereikt door eerst een of meer voldoende dikke lagen aan te brengen, welke bestaan uit pigment en een bindmiddel dat bereid is uit ongeveer 3 gew. dln. houtolie, 2 gew. dln. lijnolie, 1 gew. deel hars, kunsthars of copal, een verdunningsmiddel, en zoo noodig een siccatief, waarna op de opgebrachte laag, eventueel met een rol, een licht relief aangebracht wordt, hetwelk zoo diep kan zijn, dat de ondergrond plaatselijk zichtbaar wordt, en nadat eenige voor

Verkrijgbaar bij het Bureau voor den
Industrieelen Eigendom, te 's-Gravenhage.

Prijs per ex. f 0.60

drogen noodige tijd verlopen is, de hogere deelen zoodanig glad gestreken en gepolijst worden, dat op deze deelen een blijvende spiegelglans ontstaat.

- 5 Het spreekt vanzelf dat men inplaats van 3 gew. dln. houtolie en 2 gew. dln. lijnolie ook een ander mengsel van houtolie en drogende oliën kan gebruiken, dat daarmede in eigenschappen overeenkomt.
- 10 De aangegeven verhoudingen tusschen lijnolie, houtolie en hars kunnen wel eenigszins gewijzigd worden, doch belangrijke afwijkingen daarvan geven slechte resultaten. Gebruikt men b.v. inplaats
- 15 van 2 dln. lijnolie en 3 dln. houtolie 5 deelen houtolie, dan heeft het bindmiddel neiging aan het polijstmes te kleven en gaat de glans na eenigen tijd achteruit. Neemt men 4 dln. lijnolie en 1 deel
- 20 houtolie, dan droogt de massa te langzaam en kan eerst na geruimen tijd gepolijst worden. Wegens stilstand van het werk des nachts kan men gemakkelijk het juiste oogenblik voor het polijsten laten voorbij-
- 25 gaan, terwijl ook de glans veel minder is dan bij de juiste verhouding. Neemt men 2 dln. lijnolie, 3 dln. houtolie en 2 dln. hars, dan droogt het bindmiddel te snel en kan op groote oppervlakken in den
- 30 zomer nauwelijks verwerkt worden. Na korten tijd ontstaan haarscheuren en later brokkelt de laag af. Bij een verhouding van 4 dln. lijnolie, 6 dln. houtolie en 1 deel hars droogt de massa te langzaam,
- 35 terwijl gedurende het polijsten kleine vouwen in de gepolijste deelen ontstaan. Na het drogen gaat de glans spoedig achteruit.

Verder spreekt het vanzelf, dat de ge-
40 bruikte harsen ook, zooals in de techniek gebruikelijk is veresterd kunnen zijn, alsook dat men aan de gebruikte pasta onbelangrijke hoeveelheden van andere stoffen, zooals celluloselakken, emulsie- of

45 lijmverven e.d. kan toevoegen, in hoeveelheden, die de eigenschappen waarop het aankomt niet veranderen.

Men kan ook verschillend gekleurde lagen tezamen of over elkander aanbren-
50 gen, waardoor allerlei decoratieve effecten worden verkregen, doch ook wanneer de laag uit slechts een enkele kleur bestaat, ontstaat een zeer sprekend effect door het verschil tusschen de mat ge-
55 bleven lagere deelen van het relief en de hogere deelen, die glans verkregen hebben.

Voor het welslagen der werkwijze worden bepaalde eischen aan het bindmiddel
60 gesteld, welke in de eerste plaats worden

aangeduid door het begrip „polijstbaar”. Een polijstbaar bindmiddel is een bindmiddel, dat, in de juiste verhouding vermengd met witte en/of gekleurde pigmenten, de eigenschap heeft aan matte
65 verf glans te geven, wanneer de bijna droge laag met een vlak voorwerp wordt gewreven. In de tweede plaats moet het bindmiddel „rolbaar” zijn, hetgeen zeggen wil, dat in het bindmiddel, wanneer dit in
70 de juiste verhouding gemengd is met witte en/of gekleurde pigmenten, de gewenschte reliefteekening door rollen kan worden aangebracht. Een bindmiddel, dat aan
75 deze eischen voldoet, kan worden bereid uit ongeveer 3 gew. dln. houtolie, 2 gew. dln. lijnolie, 1 gew. deel hars, kunsthars of copal en de noodige hoeveelheid siccatief en verdunningsmiddel. Het bedoelde bind-
80 middel kan met alle gewone pigmenten vermengd worden en alle kleuren, alsook zuiver wit en zwart, kunnen er mede verkregen worden. De voor het decoreeren van een vlak gebruikte verf is van lijvige
85 consistentie en wordt in een matig dikke laag opgestreken of gespoten, waartoe zoo noodig het materiaal verdund kan worden met benzine of een ander vluchtig verdun-
ningsmiddel. Dadelijk na het aanbrengen wordt met een rol of ander werktuig een
90 reliefteekening aangebracht. Deze reliefteekening vertoont in het geheel geen neiging door vervloeiing te vervagen en droogt in korten tijd mat op. Het relief is zeer-
95 ondiep, waardoor geen gelegenheid tot op hoopen van stof wordt gegeven. Kortens tijd na het maken van het relief wordt dit bestreken met een glad voorwerp, b.v. een
polijststaal, waardoor de koppen blijvenden
100 glans verkrijgen en daardoor tegen den matten ondergrond afsteken. Men kan ook eerst een laag van een bepaalde kleur aanbrengen, daarop een of meer anders gekleurde lagen en dan het relief zoodanig
105 aanbrengen, dat de ondergelegen lagen plaatselijk zichtbaar worden. Zoodra de verflaag, waarin het relief is aangebracht, voldoende droog is, wordt zij gepolijst met een polijststaal, waardoor de hogere deelen glans verkrijgen. Wanneer het relief
110 slechts door één verflaag gevormd wordt, berust het contrast op het verschil tusschen glanzende en doffe deelen, terwijl wanneer het relief meer dan één kleur vertoont, daarbij het effect der verschillende
115 kleuren komt.

Tegenover de boven beschreven bekende versieringswijzen biedt die, volgens de uitvinding de volgende voordeelen:

Het getal der bewerkingen wordt terug- 120

gebracht tot twee hoofdbewerkingen en één bijbewerking, die gemakkelijk door een ongeschoolde kracht kan worden verricht. Door de tegenstelling van glanzend en mat
 5 wordt het effect van een zeer diep relief bereikt, terwijl in werkelijkheid het dieptever-
 verschil uiterst gering is en het reinigen gemakkelijk kan plaats vinden.

Bij latere aanbrenging van een andere
 10 verfraaiing behoeft niets verwijderd te worden. De geringe diepten kunnen gemakkelijk in één bewerking met plamuur gevuld worden, waarna op de gebruikelijke wijze verder kan worden gewerkt.

15

Voorbeeld.

2000 gew. deelen houtolie,
 1400 gew. deelen geraffineerde lijnolie
 20 600 gew. deelen hars, kunsthars of harde copal, waarbij van de harde copal zooveel meer genomen moet worden, als met het verlies bij het uitsmelten overeenstemt, worden gezamenlijk verwarmd tot
 25 het mengsel een refractie heeft van ca. 1,5100 bij 20° C., en daarna op de gebruikelijke wijze verdund met 2000 gew. deelen van een geschikt verdunningsmiddel, b.v. terpentijn, tetralin of een hoogkokende
 30 benzine of een mengsel daarvan, waarna 218 gew. deelen siccatief worden toegevoegd.

Van het aldus verkregen bindmiddel

worden 100 gew. dln. vermengd met:

50—900 gew. dln. droog pigment, af- 35
 hankelijk van de olie-absorptie van de gebruikte pigmenten. Zoo noodig kan daarna nog eenig verdunningsmiddel worden toegevoegd.

Na eenige oefening wordt voor ieder 40
 pigment, of iedere combinatie van pigmenten de juiste verhouding gemakkelijk bereikt.

Conclusie.

45

Werkwijze voor het versieren van vlak-
 ken met een patroon in relief, met het ken-
 merk, dat eerst één of meer voldoende dik-
 ke lagen worden aangebracht, welke be-
 staan uit pigment en een bindmiddel, dat 50
 bereid is uit ongeveer 3 gewichtsdeelen houtolie, 2 gewichtsdeelen lijnolie, of een mengsel van houtolie en drogende oliën dat met het genoemde in eigenschappen
 overeenkomt, 1 gewichtsdeel hars, kunst- 55
 hars of copal, uit een verdunningsmiddel en zoo noodig een siccatief, daarna op de opgebrachte laag, eventueel met een rol, een licht relief aangebracht wordt, het-
 welk zoo diep kan zijn, dat de ondergrond 60
 plaatselijk zichtbaar wordt en nadat eenige voor droging noodige tijd verlopen is, de hogere deelen van het relief zoodanig
 glad gestreken en gepolijst worden, dat op
 deze deelen een blijvende spiegelglans ont- 65
 staat.